

การบริหารโรงเรียนด้วยการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ 6 ด้าน*

School administration through Six Core Competencies of Competence - Based Education

พระมหากิตติมศักดิ์ ธีรวัชร¹

Phramaha Kittimasak Dhiravajiro¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author, E-mail: 6301102009@mcu.ac.th¹

บทคัดย่อ

การบริหารโรงเรียนเป็นการบริหารโดยบุคลากรด้านการศึกษาภายในโรงเรียนซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสถาบันที่สามารถพัฒนานักเรียนให้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของประเทศไทย ดังนั้นการบริหารโรงเรียนด้วยการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ 6 ด้านซึ่งเป็นหลักสูตรซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นให้โรงเรียนทั่วประเทศ นำหลักการนี้มาใช้ในการพัฒนานักเรียนเพื่อให้เด็กนักเรียนมีสมรรถนะในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถจัดการตนเอง มีความคิดวิเคราะห์ และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำหลักการนี้มาใช้ในการบริหารโรงเรียนจึงเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการรวมถึงสอดคล้องกับหลักการบริหารโรงเรียนที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคม และเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

คำสำคัญ : การบริหาร; หลักสูตรฐานสมรรถนะ

Abstract

School administration is the management of a school by education personnel with the goal of growing the school into an institution capable of developing pupils to become decent citizens of the country. As a result, school administration is accomplished through the teaching of a curriculum based on six core competencies, which is the curriculum that the Ministry of Education focuses on for schools across the country to apply this approach to student development for children to have a fulfilling life, be able to manage themselves, have analytical thinking and able to coexist with society. Applying this

* Received July 2, 2022; Revised September 28, 2022; Accepted September 30, 2022

Curriculum to school administration is therefore a guideline for school administration following the Ministry of Education's aims and the principles of school administration that must educate students to be excellent quality members of society and grow up to be good adults.

Keywords (18 pt.): Administration; Competency based Curriculum

บทนำ

สถาบันการศึกษา หรือโรงเรียนถือเป็นสถาบันสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนประเทศสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ การพัฒนาเยาวชนด้วยการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น เพื่อให้เยาวชนในประเทศสามารถเข้าถึงการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 จึงได้บัญญัติถึงสิทธิของ บุคคลในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดบริการให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรวมถึงผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อให้ได้รับการศึกษาอย่างทัดเทียมกับบุคคลอื่นในสังคมด้วย นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาอบรมขององค์การวิชาชีพหรือเอกชนการศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐบาล ในมาตรา 80 (3) แห่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยกำหนดจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติมีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกของความเป็นไทย เป็นคนมีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 37)

การที่นักเรียนจะสามารถพัฒนาความรู้และสมรรถนะด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนจะต้องดำเนินการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่มีคุณภาพ การบริหารโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอันต้องสอดคล้องกับสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ 6 ด้านซึ่งกำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ

การบริหารโรงเรียนนั้นจะต้องประกอบด้วยศาสตร์และศิลปะในการบริหารองค์กรเพราะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายและเพื่อความอยู่รอดขององค์การ ในที่นี้ได้มีนักวิชาการการศึกษาได้ให้ความหมาย และแนวทาง ทฤษฎีดังต่อไปนี้

หลักของการบริหาร

สมคิด บางโม (2558 : 60) กล่าวว่าไว้ว่าการบริหารเป็นศาสตร์และศิลปะเพื่อนำคนและทรัพยากรมารวมกันแล้วอำนวยการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการปัจจัยในการบริหารมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) คน หรือบุคคล (Man) เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารงาน หน่วยงาน หรือองค์การต่าง ๆ จำเป็นต้องมีคนที่ปฏิบัติงาน ผลงานที่ดีจะออกมาได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบ ต่อองค์การหรือหน่วยงานนั้น ๆ

2) เงิน (Money) หน่วยงานจำเป็นที่จะต้องมีงบประมาณเพื่อการบริหารงานหากขาดงบประมาณการบริหารงานของหน่วยงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย

3) ทรัพยากรหรือวัสดุ (Material) การบริหารจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหาร หากหน่วยงานขาดวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหารแล้วก็จะย่อมจะเป็นอุปสรรคหรือทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน

4) การบริหารจัดการ (Management) เป็นภารกิจของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรงคือเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวลผลก่อกำกับ ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นทั้ง 3 ประการให้สามารถ ดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ต้องการ

บรรจบ บุญจันทร์ (2556 : 38) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่าเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กร ซึ่งอัจฉรา คำพูล (2560 : 10) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นการใช้ความรู้ ความสามารถ เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ในขณะที่ นพพงศ์ บุญวิจิตราดุล (2557 : 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยม ตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผล ต่อบุคคล ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาได้ตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555 : 3 -5) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การโดยอาศัยอำนาจหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการคือ

1) การวางแผน การจัดองค์การการนำและการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานนี้ไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการวางแผน (Planning) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งนักวิชาการทั้งหลายกำหนดขึ้น จะเริ่มต้นด้วยหน้าที่ทางการวางแผนนี้เป็นอันดับแรกจึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนเป็นอย่างดี โดยที่องค์ประกอบของกระบวนการวางแผนองค์การหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย ภารกิจจุดหมายและแผน โดยภารกิจเป็นข้อประกาศอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับจุดหมายหรือเหตุผลพื้นฐานในการดำรงอยู่ขององค์การและขอบข่ายงานเฉพาะขององค์การหรือที่ทำให้้องค์การแตกต่างจากองค์การอื่น สำหรับจุดหมายเป็นเป้าหมายแห่งอนาคต หรือผลลัพธ์สุดท้ายที่

องค์การต้องการให้บรรลุผล ขณะเดียวกันแผนงานหมายถึงวิถีทางที่จะก่อให้เกิดการกระทำเพื่อให้บรรลุผล
ลัพท์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับองค์การ

2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สืบเนื่องจากการวางแผนกล่าวคือเมื่อ
องค์การจัดทำจุดหมายและแผนเชิงยุทธศาสตร์แล้ว ผู้บริหารควรต้องออกแบบโครงสร้างองค์การเพื่อให้การ
บริหารงานบรรลุจุดหมายแผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์การนั้นการออกแบบ โครงสร้างองค์การเป็นกิจกรรมที่
ควรได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอเนื่องจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์การเกิดขึ้น
มากมาย

3) การนำ (Leading) เป็นสถานะที่ผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การ
ปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การที่ผู้นำจะเป็นผู้นำที่มี
ศักยภาพดังกล่าวได้พึงทำความเข้าใจทฤษฎีการจูงใจ (Motivation) ภาวะผู้นำ (Leadership) การ
ติดต่อสื่อสาร (Communication) และการบริหารกลุ่ม (Group) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

4) การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานของ
องค์การบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้มุ่งให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์การได้ประพฤติปฏิบัติไปใน
ทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานการทำงานที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง
ขององค์การการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิกในองค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การด้วยการ
ดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจในการจัดการกิจการงานต่าง ๆ ของหน่วยงาน ให้ได้บรรลุจุดหมายและ
มีประสิทธิภาพ จนกระทั่งประสบความสำเร็จตามที่ได้ ตั้งเป้าหมายไว้ร่วมกัน

การบริหารโรงเรียน

การบริหารเพื่อการพัฒนาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาที่โรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการ
ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยมีนักวิชาการได้นิยามความหมายของ
การบริหารโรงเรียนดังต่อไปนี้

สุภัค ยมพุก (2558 : 15) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง
ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงาน หรือกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่ง
อัญญา จงดี (2560, น.8) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่ม บุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือ
กันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี ของสังคม โดยการจัดแผน
ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาการใช้ทรัพยากร และกระบวนการบริหารที่สอดคล้องและเหมาะสมเพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ในขณะที่ ผ่องพรรณ พลราช (2560 : 33 - 34) ได้ให้ความหมายว่า
การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ การวางแผนกลยุทธ์ การคิดตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่
มีอยู่ใน สถานศึกษาทั้งหมดอย่างคุ้มค่า โดยใช้หลักการและแนวคิดทฤษฎีการบริหารมาสนับสนุนในการ
ตัดสินใจ เพื่อให้ได้ผลการดำเนินงานที่ออกมาถูกต้องและเหมาะสม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใน

องค์กรเพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนนั้นเป็นการบริหารโดยบุคลากรในโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบและมีอำนาจในการบริหารทรัพยากรบุคคลรวมถึงบริหารการดำเนินงานภายในโรงเรียนเพื่อเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนให้ได้รับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาไปเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

หลักสูตรฐานสมรรถนะ 6 ด้าน

จากการบริหารโรงเรียน เป้าหมายที่สำคัญ คือการพัฒนาผู้เรียนเพื่อเป็นสมาชิกของสังคมที่ดีและเป็นประชากรที่มีคุณภาพ การบริหารโรงเรียนด้วยการส่งเสริมสมรรถนะให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้รวมถึงเจตคติที่ดีเพื่อบรรลุเป้าหมายนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการบริหารโรงเรียนด้วยการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ 6 ด้าน จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดหลักสูตรฐานสมรรถนะให้เป็นหลักสูตรที่มุ่งเป้าหมายการพัฒนาไปที่ทักษะการทำได้ ไม่ใช่เพียงการมีความรู้เท่านั้น กล่าวคือ ใช้ทักษะ (skill) เป็นตัวนำโดยมีความรู้และเจตคติ/คุณลักษณะเป็นทัพหนุนอยู่เบื้องหลัง ซึ่งหลักสูตรฐานสมรรถนะแตกต่างกับหลักสูตรปัจจุบันตรงที่การกำหนดมาตรฐานจะมุ่งเป้าหมายไปที่สมรรถนะของผู้เรียนว่า ผู้เรียนจะต้องทำอะไรได้ ซึ่งต่างจากหลักสูตรอิงมาตรฐานที่มาตรฐานและตัวชี้วัดจำนวนมากเน้นไปที่ผู้เรียนว่า จะต้องรู้อะไร สรุปได้ว่า หลักสูตรฐานสมรรถนะเน้นทักษะ (Skill) ในขณะที่หลักสูตรอิงมาตรฐานค่อนข้างเน้นเนื้อหาสาระ (Content) หลักสูตรฐานสมรรถนะจึงเป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เป็นหลัก เพื่อประกันว่า ผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งจากการเปิดโครงการนำร่องการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นที่แน่นอนแล้วว่าประเทศไทยกำลังเดินหน้าเข้าสู่ยุคของการผลักดันการใช้งาน หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-based Curriculum) ในโรงเรียนทั่วประเทศอย่างจริงจัง หลังเป็นเพียงแค่ข้อเสนอแนะ และข้อถกเถียงในหมู่นักวิชาการ และนักการสอนในตลอดหลายปีที่ผ่านมา

โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กำหนดสมรรถนะหลัก (Core Competency) ไว้ 6 ประการเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาความสามารถที่จำเป็นของผู้เรียนต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบันและอนาคต นิยามและองค์ประกอบของ 6 สมรรถนะที่เด็กไทยควรมีในการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรฐานสมรรถนะ จะวัดผลจากสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564

1) สมรรถนะการจัดการตนเองอย่างมีความสุข การรู้จัก รักเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การพัฒนาปัญญาภายใน ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเองในการเรียนรู้และใช้ชีวิตการจัดการอารมณ์และความเครียด รวมถึงการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่สภาวะสมดุล (Resilience) เพื่อไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิต มีสุขภาวะที่ดีและมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี

2) สมรรถนะการคิดขั้นสูง สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณบนหลักเหตุผลอย่างรอบด้าน โดยใช้คุณธรรมกำกับการตัดสินใจได้อย่างมีวิจารณญาณ มีองค์ประกอบได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking : HOT-CTC) เป็นการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลที่มีจุดประสงค์เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือควรกระทำ การคิดเชิงระบบ (System Thinking : HOT-STM) เป็นการคิดที่แสดงให้เห็นโครงสร้างทั้งหมดที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเป็นหนึ่งเดียวกันภายใต้บริบท/ปัจจัยของสิ่งแวดล้อมเกิดปัญหานั้น ๆ โดยมองปัญหาให้ลึกลงไปกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จนเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ของระบบนั้นอย่างลึกซึ้ง นำไปสู่การแก้ปัญหาที่รากเหง้าของปัญหาอย่างแท้จริง การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking : HOT-CRT) เป็นการคิดที่หลากหลายริเริ่ม ประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาต่อยอดความคิด เพื่อการแก้ปัญหาหรือสร้างทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ และการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving Thinking : HOT-PRB) เป็นการคิดของบุคคลในการระบุปัญหา นิยามปัญหา รวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกมิติ

3) สมรรถนะการสื่อสาร มีความสามารถรับรู้ รับฟัง ตีความและส่งสารด้วยภาษาต่าง ๆ ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา โดยใช้กระบวนการคิด ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจ ในระบบคุณค่า การแก้ปัญหาผ่านกลวิธีการสื่อสาร อย่างฉลาดรู้ สร้างสรรค์ มีพลัง โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีองค์ประกอบได้แก่ การรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ การรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสม

โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร หมายถึง การเลือกใช้วิธีการสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาตลอดจนการสื่อความหมายผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร โดยมีความรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างทั้งในระดับชุมชน ชาติ และสากล

4) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงาน กิจกรรมและการประกอบการใด ๆ ทั้งของตนเอง และร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม มีแผน ขั้นตอน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีภาวะผู้นำมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดเห็นที่แตกต่างสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็นทีม อย่างรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งภายใต้สถานการณ์ที่ยุ่งยาก มีองค์ประกอบโดยสรุปคือ เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำสามารถเป็นต้นแบบผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนและของทีม มีทักษะการทำงานเป็นทีมในการเคารพความเห็นของผู้อื่นและยืดหยุ่นในการทำงานร่วมกับกลุ่มคนที่แตกต่าง นำจุดเด่นของตนและสมาชิมาใช้ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของทีม สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ ประสานความร่วมมือภายในทีม และระหว่างทีม สร้างค่านิยมใหม่ในการทำงานร่วมกัน และการพัฒนาทีมที่เข้มแข็ง

5) สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก รู้เคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในกฎกติกาและกฎหมาย มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความหลากหลาย เห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีบทบาทในการตัดสินใจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี

6) สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของโลกและเอกภพและความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และธรรมชาติในชีวิตประจำวัน ใช้และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยีมีความอยากรู้อยากเห็นช่างสังเกต เห็นคุณค่า สามารถแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์นวัตกรรมได้เพื่อการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีองค์ประกอบได้แก่ การเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกและในเอกภพ : สืบเสาะ ทำความเข้าใจข้อเท็จจริง สาเหตุกระบวนการและผลกระทบที่เกิดขึ้นของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนโลก และในเอกภพ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์เพื่อการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน : มองเห็นปัญหาเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน การสร้าง ใช้ และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี : สร้างและใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ รู้เท่าทัน มีความฉลาดทางดิจิทัล คำนึงถึงผลกระทบต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และสังคม และการมีคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สำหรับการเข้าใจระบบธรรมชาติและอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน: มีความอยากรู้อยากเห็นช่างสังเกต เข้าใจระบบธรรมชาติ เห็นคุณค่าของคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เพื่อการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า หลักสูตรฐานสมรรถนะ 6 ด้านนั้นเป็นสมรรถนะหลักหรือ Core Competencies ที่เน้นไปที่การเสริมทักษะให้กับผู้เรียนทั้งด้านการจัดการตนเองเช่น การเคารพตนเองอย่างมีสุขภาวะ ทำให้เกิดการเคารพและเห็นคุณค่าของตนเอง และเป็นหลักสูตรเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความคิด มีวิจารณญาณ และสามารถปรับตัวให้เท่าทันวิวัฒนาการของเทคโนโลยีซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นทักษะที่จำเป็นต่อเยาวชนในการพัฒนาเพื่อเป็นประชากรที่มีคุณภาพต่อสังคม

สรุป

การบริหารโรงเรียนนั้นเป็นการบริหารโดยบุคลากรด้านการศึกษากายในโรงเรียนซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสถาบันที่สามารถพัฒนานักเรียนให้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของประเทศไทย ดังนั้นการบริหารโรงเรียนด้วยการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ 6 ด้านซึ่งเป็นหลักสูตรซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นให้โรงเรียนทั่วประเทศ นำหลักการนี้มาใช้ในการพัฒนานักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีสมรรถนะในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถจัดการตนเอง มีความคิดวิเคราะห์ และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำหลักการนี้มาใช้บริหารโรงเรียนจึงเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการรวมถึงสอดคล้องกับหลักการบริหารโรงเรียนที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคม และเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- Bangmo, Somkid. (2015). Organization and management (6th ed.). Bangkok: Wittayaphat. (In Thai).
- Boonchan, Banjob. (2013). The Administration Towards Excellence. Maha Sarakham : Maha Sarakham Rajabhat University Printing House.
- Jongdee, Achara. (2017). A study on the role of the basic education committees' participation in School administration under Rayong Primary Educational Service Area Office. (Master's Thesis, Rambhai Barni Rajabhat University).
- Kao-ian, Jarunee . (2014). Techniques of academic administration in educational institutions: Strategies and Guidelines for professional executives. Songkhla: Charnmuang Printing.
- Khampool, Achara. (2017). The Relationship between School Administrators management and Management process skills under the Secondary Educational service area office 33. (Master's Thesis, Valaya Alongkorn Rajabhat University).
- Office of the Basic Education Commission Ministry of Education. (2021). Six Core Competencies. Retrieved October 13, 2022, from <https://cbethailand.com/>

- Office of the Education Council. (2007). Personnel administration of school administrators. Bangkok: Office of the National Primary Education Commission.
- Ponrat, Phongpan. (2017). The Leadership of the Twenty-first Century School Administrators under the Jurisdiction of the Office of the Secondary Education Service Area 29. (Master's thesis, Ubon Rathathani Rajabhat University).